

L'encant de les Ribes del Ter i les Hortes de Santa Eugènia

ITINERARI HORTES DE SANTA EUGÈNIA I RIBES DEL TER

Finançat per
la Unió Europea
NextGenerationEU

SECRETARÍA DE ESTADO
DE TURISMO

Pla de Recuperació,
Transformació
i Resiliència

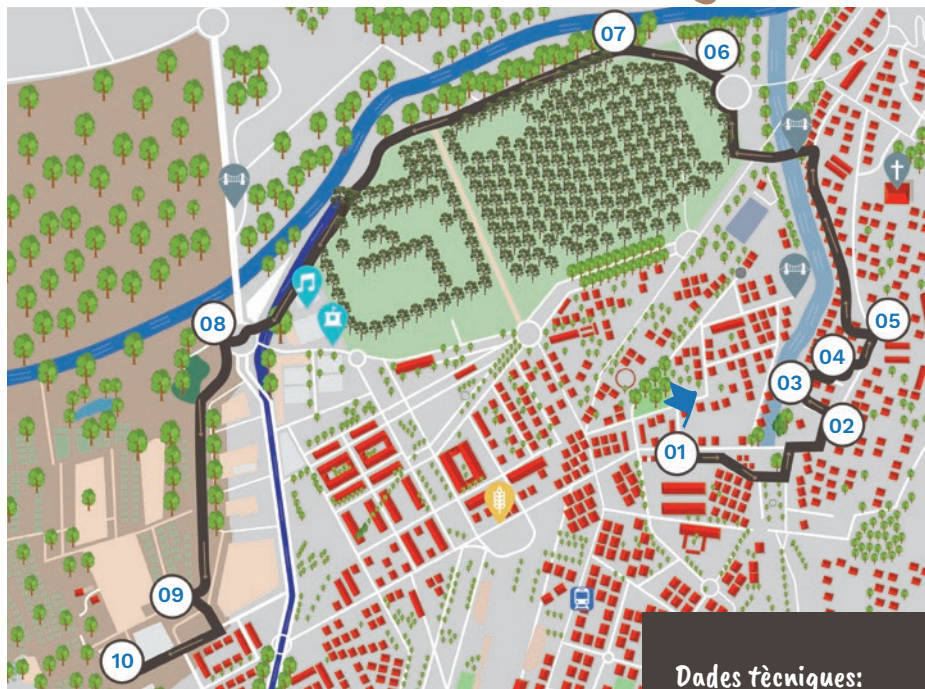
Next Generation
Catalunya

Generalitat
de Catalunya

Projecte finançat pel Pla de recuperació, transformació i resiliència – Finançat per la Unió Europea – NextGenerationEU.

L'encant de les Ribes del Ter i les Hortes de Santa Eugènia

*Els números del mapa corresponen a punts d'interès turístic.

Us convidem a viure una experiència única amb l'itinerari que esteu a punt de començar per explorar les Hortes de Santa Eugènia i les Ribes del Ter, guiats per la Marieta de les Cols. En aquest recorregut de descoberta, la Marieta de les Cols us conduirà per indrets màgics, compartint històries i revelant l'encant d'aquesta zona. Cada pas serà una oportunitat per connectar amb la natura i apreciar la bellesa que ofereixen les Hortes i les Ribes del Ter. Segur que aquesta aventura serà una font d'inspiració i que gaudireu al màxim d'aquesta jornada. Benvinguts a la màgia de les Hortes de Santa Eugènia i les Ribes del Ter!

Benvinguts a la màgia de les Hortes de Santa Eugènia i les Ribes del Ter!

Dades tècniques:

Dificultat

· Baixa

Distància

· 4 km

Temps aproximat

· 1 h

Desnivell

· 4m+ 2m-

Presentació

Encantada de saludar-vos! Sabeu qui soc? El meu nom és Marieta de les Cols i soc una capgrossa molt popular de la ciutat de Girona!

Avui tinc una missió molt important i us vull convidar a ser part d'aquesta aventura. He decidit anar al mercat a vendre els diversos queviures que he collit amb tant d'amor i dedicació de les Hortes de Santa Eugènia a la vora de les Ribes del Ter. Voldríeu acompanyar-me i descobrir cada racó de la ciutat?

Durant el nostre viatge, us ensenyaré no només els usos actuals sinó també les històries i antiguitats que s'amaguen en cada cantonada. Serà una experiència única per compartir moments inoblidables i nodrir la nostra estima per la riquesa de Girona. Som-hi!

Activitat 1

Descoberta del gra

Coneixeu els cereals i les plantes que podem conrear i quins aliments podem elaborar després? Se m'han barrejat els cereals i els productes i necessito posar-los bé per anar al mercat! Em podeu ajudar?

Relacioneu els cereals amb l'aliment que ens ajuden a produir, segur que moltes coses les heu tastat per esmorzar!

1.
Blat

- Farina d'arròs
- Coquetes d'arròs
- Flocs d'ordi

2.
Blat de moro

- Blat de moro dolç
- Aliments per al bestiar
- Arròs blanc

3.
Ordi

- Pastissos
- Arròs integral
- Farina d'ordi
- Farina de blat de moro

4.
Arròs

- Crispetes
- Pa torrat

Solució:
1. PASTISSOS / PA TORRAT
2. FARINA DE BLAT DE MORO / CRISPETES / BLAT DE MORO DOLÇ
3. FLOCS D'ORDI / FARINA D'ORDI / ALIMENTS PER AL BESTIAR
4. ARRÒS BLANC / ARRÒS INTEGRAL / FARINA D'ARRÒS / COQUETES D'ARRÒS

Activitat 2

La plaça del Vi i els seus usos al llarg del temps

Ens trobem a la plaça del Vi, que està situada a la confluència dels antics camins de Barcelona i de Sant Feliu de Guíxols; és una plaça que ha sigut durant molts anys el centre polític de Girona. Ha estat també un escenari d'activitats festives i un indret on han tingut lloc molts dels esdeveniments més multitudinaris de la ciutat de Girona. A més, fa molt temps, també era el punt d'acollida dels visitants de la ciutat, ja que quan arribaven pelegrins d'altres localitats s'havien allotjat en algun lloc i era la plaça del Vi que oferia aquests serveis: donava menjar, aigua i un lloc on passar la nit a les persones i els animals i per això, antigament, la plaça es deia de les Albergueries.

Albergueria: hostal o posada per a gent de pas, especialment per a pelegrins.

Marqueu amb una creu els esdeveniments que creieu que han tingut lloc a la plaça del Vi:

Enviaments d'astronautes

Ball dels gegants

Castells i diades

Proves de vol humanes

Activitat 3

Descobrim l'antic mercat

Antigament, Girona estava plena de mercats que ocupaven gran part de la ciutat. Com ja hem vist, la plaça del Vi acollia els visitants, al carrer de les Olles hi havia instal·lats els terrissaires i a l'avinguda de Sant Francesc s'hi posava el mercat del gra. Més endavant descobrirem la plaça de l'Oli, que com bé indica el seu nom, acollia el mercat d'aquest or líquid, però el lloc més concorregut sense dubte era el mercat de queviures, instal·lat a la plaça de les _____ que és l'actual rambla de la Llibertat.

Ostres! M'he oblidat del nom de la plaça on hi havia el mercat de queviures. Però sé que té quatre lletres. Si observeu els queviures que acostumo a vendre al mercat i en reconeixeu el nom i escriviu la lletra de cada conreu correctament trobareu el nom que estic buscant. M'ajudeu?

QUEVIURES: Provisions de boca, les coses de menjar.

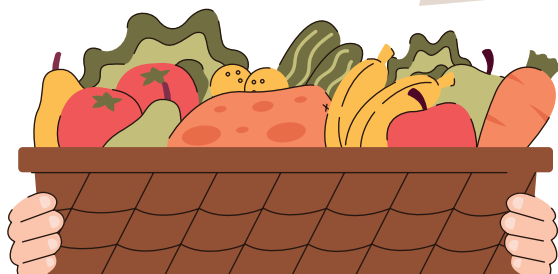

MERCAT DE LES

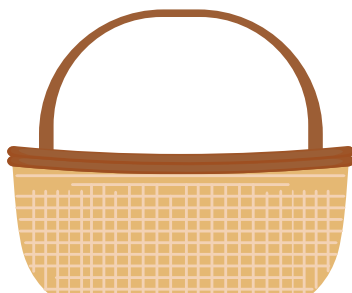
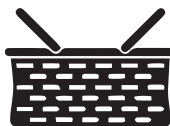
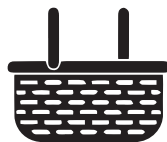
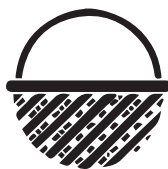
Activitat 4

Anem a la cerca del cistell per anar al mercat

Ens trobem al carrer de les Olles, on antigament es situava el mercat de cànirs i els terrissaires venien les seves millors creacions artesanes per emmagatzemar els aliments.

Per a mi, la millor manera de transportar les fruites, verdures i hortalisses al mercat és el cistell. És el meu element principal com a capgròs i també la meua eina de treball més important.

Veient la imatge del meu cistell, en sabríeu trobar l'ombra correcta? Si la descobriu... encercleu-la!

Activitat 5

Què sabem sobre l'oli?

Ens trobem a la plaça de l'Oli, on antigament s'instal·lava el mercat de l'oli. L'oli d'oliva s'utilitza tant a la cuina per les seves propietats nutritives i culinàries com a la indústria cosmètica per la seva capacitat d'hidratar la pell. Però al llarg del temps l'oli s'ha utilitzat per a moltes altres funcions que avui ja no podem ni imaginar perquè tenim electricitat i neveres!

Llum: l'oli es va utilitzar com a font de llum en l'antiguitat. Les llànties d'oli, en les quals s'encenia una torxa o metxa, es feien servir per il·luminar les llars i els espais públics.

Medicina: l'oli es feia servir com a base per a ungüents i cremes amb finalitats terapèutiques.

Conservació d'aliments: l'oli s'utilitzava per conservar aliments, com ara embotits o peixos. La capa d'oli a la part superior d'un recipient podia ajudar a prevenir la descomposició dels aliments.

L'oli d'oliva és un oli vegetal a partir del suc de l'oliva, el fruit de l'olivera.

i

El reciclatge de l'oli és molt important i cal saber com fer-lo: per reciclar l'oli vegetal i mineral l'hem de portar a la deixalleria mòbil més propera. La deixalleria és un petit centre de recuperació de residus que se situa alternativament a cada barri de la ciutat.

? Què en saps, de l'oli? Podries contestar les preguntes relatives a aquest component tan important de la dieta mediterrània?

1. Encercla. D'on ve l'oli?

2. Encercla. Quin color té l'oli generalment?

MARRÓ

GROC

ROSA

VERD

3. Encercla. En quin recipient és més comú tenir l'oli a casa?

Activitat 6

L'espai verd urbà més gran de Girona

Ens trobem al parc de la Devesa de Girona. Amb una superfície de gairebé 40 hectàrees, constitueix l'espai verd urbà més gran de la ciutat de Girona i un dels més grans de Catalunya. Es troba emmarcat pel riu Ter al nord, el Güell a l'oest, l'Onyar a l'est i el barri Güell-Devesa al sud. La major part del parc està poblada per un conjunt monoespecífic de 2.605 plàtans. Una part molt important dels arbres de la Devesa es va plantar durant la dècada dels anys cinquanta del segle XIX, i assoleixen en algun cas els 55 metres d'alçada. Els arbres de la Devesa tenen un caràcter singular, fins al punt de convertir el parc no només en un referent per a la ciutat, sinó també en un bé cultural d'interès nacional (catalogat així segons un decret del 27 de setembre de 1943). Són especialment els plàtans que originen una estructura ortogonal els que doten de monumentalitat el parc.

He volgut fer una petita parada per estimular els nostres sentits i fomentar l'observació i estima per la natura que ens envolta. Hi reflexionem?

<https://web.girona.cat/sostenibilitat/ladevesa/inici>

Vista Observa les coses que veus al teu voltant al parc. Poden ser arbres, flors, ocells, jocs, persones, etc. **Quin és el color que trobes més viu?** _____

Oïda Tanca els ulls i escolta els sons al teu voltant. Pot ser el so del cant dels ocells, rialles de nens, el vent als arbres, etc. **Quin és el so que sents més clarament al parc?** _____

Olfacte Respira profundament i intenta identificar les olors a l'aire. Poden ser de flors, herba, aire fresc, etc. **Quina és l'olor que identifies?** _____

Gust Imagina que vens al parc de la Devesa a fer un pícnic amb la teva família o els teus amics. **Quin menjar portaries?** _____

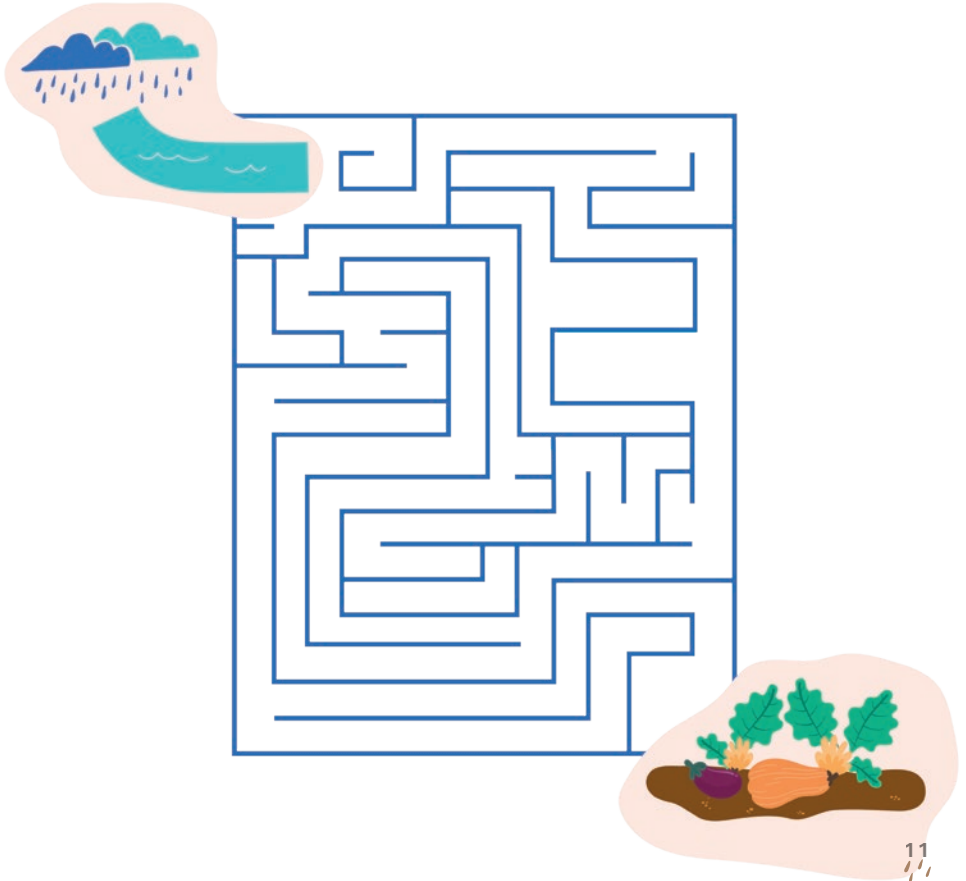
Tacte Toca diferents coses al parc, com l'escorça o els fruits d'un arbre, les arrels, les fulles, l'herba o la terra. **Quina és la teva textura preferida?** _____

Activitat 7

Reguem els nostres conreus

Ens trobem al pont de la Barca, a sobre del riu Onyar, i des d'aquí podem observar la importància de la proximitat de l'aigua fluvial per regar els nostres conreus. Què li passa a una planta que no rep aigua? Creieu que ens donarà algun aliment? Segurament que no, al llarg de la meua vida n'he plantat moltes i he après que és l'element més important.

En aquesta ocasió, l'aigua del riu que ens serveix per regar ha d'arribar als nostres conreus perquè ens donin els aliments que necessitem per viure, **voleu provar de completar el laberint per apropar l'aigua als conreus?**

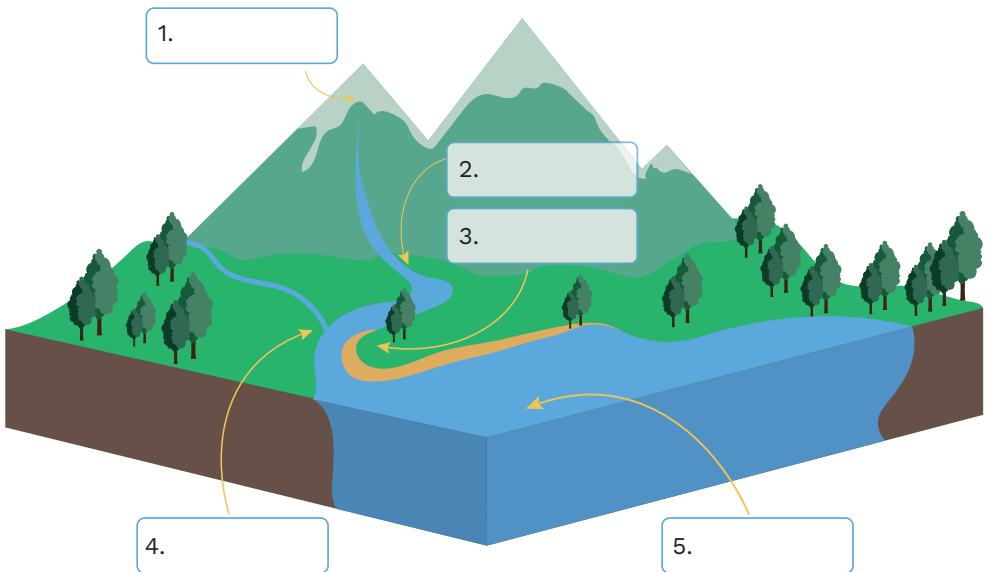
Activitat 8

Les parts dels nostres rius

Ens trobem als aiguamolls de les Hortes de Santa Eugènia, i des d'aquest punt, igual que en l'anterior, podem veure bé per on passa el riu. Un riu pot tenir moltes parts diferents, entre elles el naixement, que és on comença; els meandres que són les corbes que fa en el seu curs, els afluents, que són altres rius que s'hi uneixen, les ribes que són els costats o les seves vores i la desembocadura que és on acaba.

És important saber identificar aquestes parts i per això us animo a completar els buits de la imatge que veureu a continuació amb les següents parts d'un riu:

Afluent | Meandre | Desembocadura | Riba | Naixement

Activitat 9

El cistell i els conreus

Ens trobem a les Hortes de Santa Eugènia, aquí és on plantem, cuidem i fem créixer tota mena d'aliments que després ens menjarem. Com a totes les ciutats i països del món, hi ha uns conreus que són més típics que d'altres ja sigui per factors com la ubicació, l'altitud respecte al nivell del mar, la temperatura mitjana de l'any o la humitat de l'ambient. A les Hortes de Santa Eugènia de Girona, també hi ha uns conreus que creixen millor i són més fàcils de plantar.

Us convido a fer una ullada a tots els conreus que veureu a continuació i a identificar i encerclar en un mateix cercle tots els productes que la Marieta pot posar al cistell per anar al mercat a vendre, que siguin típics o aptes per conrear a les Hortes de Santa Eugènia.

Podreu encerclar-los tots amb un mateix cercle i esquivar els aliments intrusos?

Solució:
ALIMENTS INTRUSOS:
KIWI / PLATANS / PAPAIA / FRUITA DE LA PASSIÓ / PINYA / ALVOCAT

Activitat 10

Els dibuixos com a eina d'expressió

Hem arribat al safareig de Santa Eugènia, aquest rentador, restaurat l'any 2007, és una mostra d'arquitectura popular d'inicis del segle XX. Fer la bugada va ser habitual fins ben entrat el segle XX quan ja van començar a aparèixer els electrodomèstics, que van permetre fer totes aquestes tasques a les cases. Aquest lloc històric no només representava una necessitat pràctica, sinó també un punt de trobada social, on la gent compartia converses i s'assabentava del que passava al poble mentre feia aquesta tasca domèstica.

Així doncs, el safareig, amb les seves aigüeres i safates, reflecteix una part important de la vida quotidiana i la convivència en moltes comunitats al llarg del temps.

L'expressió **fer safareig** ve, precisament, d'aquesta interlocució social i significa haver-hi xafarderies, enraonies o comentar alguna cosa públicament.

Al treballar al camp, la roba se m'embruta de terra i he de rentar-la bé, quin creieu que és l'element de la meua vestimenta que s'embruta més?

Veient l'espai del safareig: imagineu com ho rentaríeu, ho voleu dibuixar?

Activitat 11

Descàrrega del diploma oficial d'ajudant de la Marieta de les Cols

Moltes gràcies per ajudar-me a fer tot el que tenia pendent avui i arribar a temps al mercat a vendre tots els aliments que he recollit!

He gaudit molt explicant tot el que heu de saber sobre l'antic mercat, els diversos carrers de la ciutat, el conreu dels aliments, les Hortes de Santa Eugènia, els seus espais naturals, i veient com heu respectat la natura i l'ús de l'aigua en tot moment.

És l'hora de rebre el vostre merescut DIPLOMA D'AJUDANT OFICIAL DE LA MARIETA DE LES COLS, si escanegeu el codi QR el podreu descarregar i posar-hi el vostre nom.

I recordeu que el podeu tenir per sempre en digital i no cal que l'imprimiu! (Així també estalviem paper.)

DIPLOMA

ITINERARI DE DESCOBERTA DE
LES HORTES DE SANTA EUGÈNIA
I LES RIBES DEL TER

Ajudant oficial de la Marieta de les Cols:

La Capgrossa: Marieta de les Cols

Projecte finançat pel Pla de recuperació, transformació i resiliència – Finançat per la Unió Europea – NextGenerationEU.
Finançat per:

Notes d'explorador/ a

?!

Notes d'explorador/ a

?!

A blank notepad with a brown cover and a brown circle with a question mark and exclamation mark on the top left. The notepad has 12 horizontal dashed lines for writing. The background is a colorful illustration of a garden with a white picket fence, a blue stream, a large tree, a basket of flowers, and various plants and flowers.

Notes d'explorador/ a

?!

Gmenja't Girona

Marieta de les cols CAT: DL GI 25-2024